

[Udenrigsministeren.]

blev enig om, hvilke Konsekvenser man med Hensyn til vor militære Ordning skulde drage af denne Neutralitetspolitik, saaledes har det ogsaa nu vist sig, at Enigheden om vore retlige Forpligtelser *ikke* fører til Enighed om den Militærordning, der skal være her i Landet. Ved Siden af de hævdvundne Standpunkter indenfor de forskellige Partier og ved Siden af Spørgsmaalet om Pligterne møder man op med et Skøn over, hvad man mener naturligt eller moralsk følger af Danmarks Stilling som Led i det samlede Verdenssamfund. Og det er dette, vi bliver uenige om, fordi vi stadig bedømmer de geografiske, politiske og militære Forhold, som danner Baggrunden derfor, forskelligt. Vi for vort Vedkommende afviser paa ingen Maade Danmarks moralske Pligter med Hensyn til vor Stilling overfor hele dette Forhold, men det er vor Opfattelse, at saaledes som Danmarks Beliggenhed er, og som dets Forhold til Omverdenen er, og som endvidere dets materielle Kræfter er under de nuværende Verdensvilkaar, er den moralske Pligt, som hele denne internationale Situation paalægger Danmark, den: at være blandt de første Stater, der omsætter Folkeforbundspagtens Løfter om en Nyordning paa det militære Omraade, om en Opgivelse af Rustningssystemet fra et smukt Program til Handling. Dette staar for os som den moralske Pligt, der er knyttet til vor Deltagelse i den internationale Solidaritetsbevægelse. Og derom vil vi formodentlig ikke saa helt let blive enige med det ærede Medlem. I hvert Fald tror jeg ikke, vi vil komme denne Enighed en Smule nærmere ved, at et Udvalg som det foreslaaede i nogle Maaneder drøfter dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem sagde, at der skulde en objektiv Undersøgelse til. Ja, hvorledes vil det ærede Medlem tilvejebringe en Undersøgelse, der er mere objektiv end alle de foregaaende Undersøgelser, og hvorledes skulde dette Udvalg give Garantier for, at Undersøgelsen var mere objektiv? Naar jeg ser paa, hvem der vilde blive Medlemmer, hvis man nu tænkte sig, at man vedtog Beslutningen om Nedsættelse af dette Udvalg, ja saa ved jo det ærede Medlem ligesom jeg ved, og vel de allerfleste Medlemmer her i Tinget ved, hvorledes hvert af de Medlemmer, der overhovedet kunde tænkes at komme ind i Udvalget, vil se paa disse Spørgsmaal. Vi ved det jo, med Hensyn til Politikerne, dem, der skal repræsentere de forskellige Partier, og der er ikke et Medlem her i Tinget, for hvem det er skjult, hvorledes den kommanderende Admiral og den

kommanderende General vil vurdere disse Forhold. Og hvad angaar det Medlem af det juridiske Fakultet, under hvis Omraade disse Ting hører — ja, ham har vi jo haft Lejlighed til at høre mange Gange her fra denne Talerstol, jeg tror, vi kender hans Synspunkter til Bunds. Ved Bidrag fra disse Mennesker vil vi ikke komme en Smule nærmere mod Enighed. Tilbage staar saa Gesandterne. Ja, fik man først Navnene at vide paa, hvem der skulde være de 3 Gesandter, vilde vel ogsaa de fleste af os nogenlunde vide, hvorledes *deres* Vurdering vilde være. Men jeg tror at kunne tilføje, at det vilde være en overordentlig vanskelig og uheldig Opgave at overdrage til Gesandter. Naar de skulde fremsætte deres Udtalelser, vilde det jo betyde, at de derved kom til at staa sammen med det ene eller det andet politiske Partis Repræsentanter, og de maatte være klar over, at deres Udtalelser i den følgende Tid vilde blive Scof til den sædvanlige indre Diskussion om vore militærpolitiske Forhold. Det vilde blive en ganske overordentlig vanskelig Stilling for de paagældende Personer, hvis de overhovedet skulde udtale sig med blot nogenlunde Klarhed, og jeg kunde ogsaa tænke mig, at det ikke vilde lette deres Stilling i det Land, hvor de repræsenterer Danmark.

Jeg tror derfor ikke, at den Fremgangsmaade, som er foreslaaet af det ærede Medlem, kan anses for at være en hensigtsmæssig Fremgangsmaade til at føre os videre frem paa dette Omraade.

Det ærede Medlem sagde noget om, at det var ønskeligt for Befolkningen, at der kom en klar Oversigt over, hvorledes Danmarks Stilling er paa alle disse Omraader. Ja, hvis det ærede Medlem dermed tænker paa en Samling, om jeg saa maa sige, af Resultaterne af de Undersøgelser, vi hidtil har foretaget, og af alle de Drøftelser, der har været, er jeg ikke uenig i, at en saadan samlet Redegørelse i og for sig kunde være ønskelig. Et Grundlag herfor vil meget let i Sommerens Løb kunne tilvejebringes fra Udenrigsministeriets Side ved Anvendelse af den sagkyndige og tekniske Assistance fra det paagældende Ministerium, som det ærede Medlem havde tænkt sig for Udvalget; og naar det maatte ønskes, vilde en saadan Redegørelse kunne komme til at foreligge indenfor det udenrigspolitiske Nævn, de forskellige Partier vilde kunne fremsætte Ønske om at faa den suppleret eller knytte deres egne Bemærkninger dertil, og alt dette vilde meget let kunne foreligge, før de militærpolitiske Diskussioner og Forhandlinger, der nu vel ikke kan tæn-